

Keďže prísne karanténne opatrenia trvajú aj naďalej, pre bohoslužobný život počas týchto dní bude opäť typické neverejné slávenie obradov. Veľká úloha teda počas týchto dní nebude iba na pleciach kňazov, ale najmä na jednotlivých členoch našich rodín. Z našej strany vyvineme maximálne úsilie, aby ste následky neverejného slúženia pocítili čo najmenej.

V Katechizme čítame: „Rodina je tak prvou školou kresťanského života a „školou plnšej ľudskosti“. Tu sa človek učí trpezlivosti a radosti z práce, bratskej lásky, veľkodušnému a opätovnému odpúšťaniu a najmä uctievaniu Boha modlitbou a obetou svojho života.“ (KKC 1657)

Aj z týchto slov vyplýva, že modlitba i liturgia sú mocnými prostriedkami budovania rodiny a rodičia sú pozvaní v kresťanskej rodine dovzdávať svojim deťom základy mravného, duchovného a nadprirodzeného života.

V týchto dňoch chceme pozvať hlavne otcov k uvedomeniu si svojej úlohy v rodine. Otec nech svedčí deťom o Ježišovi Kristovi. Každý muž je vo svojej rodine kňazom. Reprezentuje Boha a umožňuje dieťaťu mať účasť na svojej vlastnej, osobnej skúsenosti s Bohom. Deje sa to spontánne (napr. pri stolovaní, spoločných modlitbách rodiny, zvlášť v týchto časoch...) Odpoveďou každého muža na jeho povolanie a úlohu otca v dnešných časoch by malo byť prijať zodpovednosť za svoju rodinu a výchovu detí. Je to rozhodnutie otca byť zodpovedným za všetko, čo sa deje v rodine. Každý otec si môže byť istý Božou láskou a Božím synovstvom, ktoré má v Bohu a je pre neho pevným miestom, na ktorom môže stáť.

Využite v rodinách všetky dostupné prostriedky (internet, televíziu, rozhlas, texty modlitieb, Sväté Písmo) k tomu, aby ste milostivý čas, ktorý je pred nami, prežili požehnané.

Znova pripomíname Pastoračnú pomôcku k rozjímaniu Božieho slova, ktorú si môžete nájsť a aj vytlačiť zo stránky farnosti: www://grkathe.sk/zivot-farnosti/liturgia-slova-v-rodinach/

Ak pri čítaní v časopise narazíte pri bohoslužbách na poznámku **ONLINE PRENOS**, znamená to, že túto bohoslužbu budeme vysielat' ako priamy prenos prostredníctvom našej stránky na Facebooku.

Veľký (strastný) týždeň

Posledný týždeň pred Paschou je zasvätený spomienke na posledné dni pozemského života nášho Spasiteľa, jeho strasti, smrti a pochovania.

V prvé tri dni veľkého týždňa si Cirkev pripomína udalosti, ktoré majú veľmi blízky vzťah k strastiam Kristovým. Tieto udalosti sú s bázňou spomínané svätou Cirkvou v tie isté dni, v ktoré sa aj naozaj stali. Sú spomienkou na posledné prebývanie Ježiša Krista v Jeruzaleme.

Čítania nám počas týchto dní asi najjasnejšie poukazujú na význam Paschy. V prvé tri dni Veľkého týždňa sa na liturgiách vopredposvätených darov číta z knihy Exodus, z knihy Jób a z evanjelií.

Knihá Exodus reprezentuje historickú vrstvu – starozmluvnú, židovskú Paschu, teda prechod z otroctva (Egypta) do zaslúbenej zeme. Je to predobraz nielen Kristovej, ale aj našej Paschy.

Knihá Jób predstavuje osobnú vrstvu – vzkriesenie v našom osobnom živote. Rozpráva o tom, ako prežil Jób prežil svoje utrpenie, „smrť“ a vzkriesenie. Jób je zároveň predobrazom Ježiša Krista.

Evanjeliá hovoria o utrpení, smrti a vzkriesení Ježiša Krista, reprezentujú historickú vrstvu Kristovej paschy. Je v nich **aspekt eschatologický** (eschatológia preto, lebo Kristovým utrpením, smrťou a vzkriesením sa končí starý svet, starý vek a začína sa už nový poriadok, nový svet, ktorý sa definitívne naplní jeho druhým a slávnym príchodom) a **aspekt lásky** (len láska nám otvára cestu k Pasche, vzkrieseniu, oslobodeniu.)

Ale zároveň sú to už dni bezprostrednej prípravy na utrpenie a vzkriesenie Ježiša Krista, kde sa do popredia dostáva téma pokánia, ktoré je duchovnou prípravou na prežívanie tajomstva nadchádzajúcich dní.

Veľký pondelok

V textoch bohoslužieb Veľkého pondelka sa porovnáva sa tu starozákonná udalosť, v ktorej Jozefovi bratia, synovia Jakuba, predali Jozefa z veľkej závisti nad jeho múdrosťou do Egypta. Jozef je v tejto udalosti predobrazom Ježiša Krista, ktorého takisto vlastní neprijali a zo závisti nad jeho múdrosťou a silou zázrakov Ho dali zabiť. Ale tak ako Jozef stal sa vládcom Egypta, aj Ježiš Kristus zvíťazil nad smrťou a nad každým hriechom.

Čítania na liturgii VPD: Ex 1, 1-20; Jób 1, 1-12; Mt 24, 3-35

Bohoslužby v chráme: 17:00 hod. Liturgia vopred posvätených darov

Veľký utorok

Aj v dnešný deň pokračujeme v téme eschatológie a pokánia. Cirkev skrze čítania vedie veriacich k duchovnej bdelosti.

Čítania na liturgii VPD: Ex 2, 5-10; Jób 1, 13-22; Mt 24, 36 – 26,2

Bohoslužby v chráme: 17:00 hod. Liturgia vopred posvätených darov

Veľká streda

Podľa tradície, noc z utorka na stredu strávil Ježiš v Betánii. Bolo to v čase, kedy už boli starší z ľudu a farizeji rozhodnutí zabiť Ježiša Krista. V dome Šimona Malomocného pristúpila k Ježišovi žena – hriešnica s alabastrovou nádobou a vyliala drahocenný olej na hlavu Spasiteľa.

Tento skutok bol silným znakom jej lásky – len láska nám otvára cestu k Pasche, k vzkrieseniu, oslobodeniu.

Pomazanie myrom pritom môžeme vnímať vo viacerých významoch: V tomto skutku je vystihnutá protipólovosť konania voči činu Judáša, láska verzus zrada. Pomazaním pripravila žena - hriešnica telo Ježiša Krista na pohreb. Olej myro sa stáva symbolom nesmrteľnosti a neporušiteľnosti. Pomazanie Krista vyznieva ako pomazanie Kráľa a Veľkňaza, ako to bolo pri uvádzaní do úradu. Kontrast medzi príjemnou vôňou dobrých skutkov a smradom hriechu.

Čítania na liturgii VPD: Ex 2, 11-22; Jób 2, 1-10; Mt 26, 6-16

Bohoslužby v chráme: 17:00 hod. Liturgia vopred posvätených darov

Veľký štvrtok

Vo Veľký štvrtok si Cirkev pripomína sled udalostí, ktoré sa stali v tento deň. V tento deň Ježiš umyl svojim učeníkom nohy, slávil paschálnu večeru so svojimi učeníkmi, ustanovil najsvätejšiu sviatosť Eucharistie, trpel i modlil sa v Getsemanskej záhrade a bol zradený Judášom.

Vo večerných hodinách sa slúži liturgia sv. Bazila Veľkého s večierňou. Slúži sa na pamiatku poslednej večere, umytia nôh apoštolom a Judášovej zrady. Počas tejto liturgie je aj niekoľko zvláštností. Namiesto *Cherubínskej piesne*, pričastenu a po sv. prijímaní sa spieva *Prijmi ma dnes Synu Boží...* Takisto má liturgia zvláštny irmos, keď namiesto *Dôstojné je...* sa spieva spev *Podme veriaci hore do večeradla...*

Toto je vlastne aj skutočný a pôvodný sviatok Najsvätejšej Eucharistie. Dať jesť svoje telo je znakom sebaobetovania a nesmiernej Božej lásky. Zároveň jesť niekoho telo a piť jeho krv znamená prijímať jeho moc, jeho vlastnosti – máme sa stať Kristovým telom a krvou, stať sa Ním.

Na Veľký štvrtok pripravil Ježiš Kristus tú najväčšiu hostinu, ktorá ešte neskončila. V tom tkvie úžasný aspekt Veľkého štvrtku. Zapamätajme si a povzbudzujme sa v myšlienke, že odkedy bola prestretá Ježišova hostina, nikdy sa ešte neskončila!

Tu si zároveň človek uvedomuje, že skutočným cieľom liturgie nie je premeniť chlieb a víno na Telo a Krv Ježiša Krista, ale premeniť samotného človeka, aby sa stal podobným svojmu Bohu.

V noci na Veľký piatok sa predpisuje aj utiereň s čítaniami evanjelií o Kristových strastiach, ľudovo nazývaná „Strasti“. Táto bohoslužba sa má sláviť v druhej hodine noci, čiže podľa nášho počítania času vo štvrtok o ôsmej hodine večer. Na tejto utierni sa číta dvanásť evanjeliových čítaní o umučení Ježiša Krista. Medzi jednotlivými evanjeliami sú sedálne piesne. Evanjelia sú zoradené podľa udalostí Ježišových strastí. **Texty utierne – Strastí si môžete nájsť v brožúrke *Christos voskrese* (s. 7).**

Čítania na liturgii: 1 Kor 11, 23-32; Mt 26, 21 – 27,2

Bohoslužby v chráme:

17:00 hod. Liturgia sv. Bazila Veľkého s večierňou **ONLINE PRENOS**

18:00 hod. Utiereň s čítaniami strastných evanjelií **ONLINE PRENOS**

Veľký piatok

Celá bohoslužba Veľkého Piatku je zasvätená vzácnej spomienke na Spasiteľove strasti a jeho smrti na kríži. Cirkev odkrýva pred očami veriacich plnú knihu spasiteľných strastí Pánových, začínajúc od udalostí v Getsemanskej záhrade až po ukrižovanie na Golgote. Prenesúc nás myslou cez mnohé storočia, sv. Cirkev akoby priviedla veriacich k samej podnožke Kristovho kríža a robí ich úctivými pozorovateľmi všetkých Spasiteľových mučení.

Namiesto liturgie slávia sa Cárské časy (Hodinky umučenia), ktoré obsahujú žalmy, parameje, čítania z apoštola a evanjelia, tropáre a stichiry zaoberajúce sa smrťou Ježiša Krista na kríži. **Texty Cárskych časov si môžete nájsť v brožúrke *Christos voskrese* (s. 23).**

Popoludní sa koná Veľká večiereň s uložením plaščenice do hrobu. Táto bohoslužba má niekoľko zvláštností: číta sa apoštol a aj evanjelium o Kristovom odsúdení, umučení, smrti a pohrebe. Počas tropára *Ctihodný Jozef...*, kňaz okiadza plaščenicu a obchádza s ňou chrám, potom ju uloží do symbolického hrobu a modlí sa predpísanú modlitbu Veľkého piatku. **Texty Veľkej večierne si môžete nájsť v brožúrke *Christos voskrese* (s. 38).**

V tento deň platí veľmi prísny pôst.

Adorácia (Stráž) pri Božom hrobe je v súčasnej dobe veľmi ťažko uskutočniteľná. Ale... Boží hrob bude tohto roku vo vrchnej kaplnke našej Kalvárie. Vytvorili sme akúsi tabuľku (schému), ktorá sa nachádza v predsieni chrámu, kde je potrebné sa zapísať na čas adorácie (stráženia). Aj toto je jedným z opatrení, aby sa počas týchto dní zachovávali všetky prísne hygienické požiadavky. Samozrejme každý prichádza s rúškom a snaží sa udržať si patričný odstup od toho druhého. Časový interval 30 minút je určený max. pre 10 ľudí. Prosíme o rešpektovanie týchto usmernení a o spoluprácu so zodpovednými osobami, ktoré sa tam budú nachádzať.

Čítania na Veľkej večierni: 1 Kor 1, 18 -2, 2; Mt 27, 1-61

Bohoslužby v chráme:

08:00 hod. Kráľovské hodinky umučenia

15:00 hod. Veľká večiereň s uložením plaščenice **ONLINE PRENOS**

Veľká sobota

Veľká sobota je dňom odpočívania tela v hrobe a dňom zostúpenia Duchom do predpekla, uvedenie lotra do raja, prebývanie na tróne s Otcom a Duchom a zároveň poukazuje na nastávajúce dielo Kristovho vzkriesenia.

Celá bohoslužba Veľkej soboty je plná protikladných udalostí (zármutku a potešenia, biedy a radosti, slz a smiechu). Bohoslužby toho dňa sa začínajú od samého rána a prebiehajú do jeho samotného konca tak, že posledné sobotné piesne splývajú s nedeľnými.

Ráno sa má konať tzv. Nadhrobná alebo Jeruzalemská utiereň. Nadhrobnou alebo Jeruzalemskou sa nazýva preto, lebo v Jeruzaleme sa konala priamo pri hrobe Ježiša Krista. Hlavnou myšlienkou je, že Kristus svojou smrťou porazil smrť, ešte pred svojím vzkriesením zostúpil do podsvetia a zničil smrť, ktorá tam vládla. [Texty Jeruzalemskej utierne si môžete nájsť v brožúrke *Christos voskrese* \(s. 44\).](#)

Vo večerných hodinách sa na Veľkú sobotu slúži liturgia svätého Bazila Veľkého s večierňou. Táto bohoslužba je zavŕšením strastných slúžení a je priamym a bezprostredným predsviatkom sviatku všetkých sviatkov – začiatkom Paschy. Na tejto liturgii sa číta pätnásť čítaní zo Starého zákona, ktoré symbolicky opisujú prípravu na príchod Ježiša Krista a jeho slávne Zmŕtvychvstanie.

Po čítaní z apoštola sa spievajú verše zo 81. žalmu. Počas týchto veršov sa premieňajú tmavé rúcha za svetlé. Evanjelium Veľkej soboty (Mt 28,1-20) sa číta vo farbe vzkriesenia a hovorí o prázdnom hrobe a vzkriesení Ježiša Krista. Liturgicky práve toto je ten vrcholný bod – realita vzkriesenia – ktorého následkom je utiereň vzkriesenia. Na začiatku utierne sa totiž už iba konštatuje skutočnosť, že Ježiš Kristus vstal zmŕtvych: *Vzkriesenie tvoje Kriste Spasiteľu, ospevujú...* [Texty Liturgie sv. Bazila Veľkého s večierňou si môžete nájsť v brožúrke *Christos voskrese* \(s. 60\).](#)

Čítania na večierni (vybrali sme tieto 3): Gn 1, 1-13, Ex 13, 20 – 15,19; Dan 3, 1-88

Čítania na liturgii: Rim 6, 3-11; Mt 28, 1-20

Bohoslužby v chráme:

09:00 hod. Jeruzalemská utiereň

17:00 hod. Liturgia sv. Bazila Veľkého s večierňou **ONLINE PRENOS**

Svätá a veľká nedeľa Paschy

Bohoslužby v tento deň sa majú začínať polnočnicou. Počas nej sa má prenášať pláščenica z hrobu na prestol. Deje sa to nenápadne, skoro potichu, skoro úplne za tmy (všetky svetlá okrem úplného minima majú byť zhasnuté), akoby nebadane – Kristus vstal nebadane, nikto to nevidel, len anjeli boli svedkami.

Utierenie vzkriesenia sa začína zvyčajne za tmy, pričom aj chrám je na začiatku obradov ešte v úplnej tme. Chrám symbolizuje Kristov hrob, ku ktorému prichádzame. Po radostnom *Christos voskrese* sa otvárajú chrámové dvere ako symbol Kristovho víťazstva nad smrťou a ako symbol otvorenia dverí raja pre človeka. **Zapáľme si pri domácej bohoslužbe sviečku ako znak žiary slávneho vzkriesenia Ježiša Krista.**

Na liturgii sa číta evanjelium v rôznych jazykoch, čo nám pripomína, že evanjelium ako radostná zvesť má byť ohlasované všetkým národom. Začína sa začiatkom Jána – teda začína sa ohlasovať dobrá zvesť od prvej kapitoly evanjelia, ktorého vrcholom a hlavným obsahom je vzkriesenie.

Charakteristickým obradom Veľkonočnej nedele je posvätenie veľkonočných pokrmov. Tieto pokrmy sú znakom Božej dobroty a Božej štedrosti. Táto slávnosť nad slávnosťou je taká veľká, že sa pripravujú aj osobitné pokrmy (farebné vajcia, sladký koláč – pascha, hrudka – syrec, mäsité pokrmy – symbol baránka).

Keď nás budete sledovať počas priameho prenosu, po modlitbách prednesených kňazom, vyzveme otcov rodín, aby pokropili vami pripravené jedlá svätenou vodou. Ak si ich budete požehnávať neskôr sami, tak **texty modlitieb požehnaní pokrmov si môžete nájsť v brožúrke *Christos voskrese* (s. 74).**

Podvečer sa slávi večiereň Paschy – má inú štruktúru ako večierne bežne cez rok, pričom po vchode s kadidlom a evanjeliom sa na nej číta evanjelium o vzkriesení. **Texty Večierne v nedeľu Paschy si môžete nájsť v brožúrke *Christos voskrese* (s. 75).**

Čítania na liturgii: Sk 1, 1-8; Jn 1, 1-17

Bohoslužby v chráme (obrady ráno budú cirkevnoslovansky):

05:00 hod. Utierenie vzkriesenia (csl.) ONLINE PRENOS

06:00 hod. Sv. liturgia (csl.) ONLINE PRENOS

06:45 hod. Požehnanie veľkonočných pokrmov (csl.) ONLINE PRENOS

14:00 hod. Večiereň v nedeľu Paschy

Svetlý pondelok a svetlý týždeň

Svetlý týždeň je týždňom radosti, pretože Kristus zničil kráľovstvo smrti a moc hriechu a založil Božie kráľovstvo. Smrť už viac nebude panovať na ľudskom živote, nebo bolo znovu otvorené pre všetkých. Túto skutočnosť navonok symbolizujú otvorené kráľovské a diakonské (severné a južné) dvere na ikonostase, ktoré sa nezatvárajú počas Svetlého týždňa (zatvárajú sa až na Svetlú sobotu po liturgii). Celé ľudstvo a celý vesmír boli obnovené mocou Ducha.

Počas Svetlého týždňa sa nespievajú spevy za zomrelých, pretože Kristus zničil moc smrti (Namiesto Vičnaja pamjat sa spieva Christos voskrese; podobne namiesto Mnohaja lita sa spieva Christos voskrese). Počas tohto týždňa udeľuje kňaz všetky žehnania s krížom; tento týždeň je voľnica (v piatok nie je zdržanlivosť od mäsa). Až do sviatku Nanebovstúpenia Pána sa používa svetlá liturgická farba.

Pre toto obdobie je typické, že sa počas obradov má stáť – je to vyjadrenie radosti zo vzkriesenia, pričom státie ako postoj je znakom radosti, oslavy, ale zároveň aj úcty.

Čítania na liturgii: Sk 1, 12-17; Jn 1, 18-28

Bohoslužby v chráme:

09:00 hod. Sv. liturgia ONLINE PRENOS

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

„Ak sa hlása, že Kristus bol vzkriesený z mŕtvych, akože niektorí z vás hovoria, že zmŕtvychvstania niet? Veď ak niet zmŕtvychvstania, nebol ani Kristus vzkriesný. Ale ak nebol Kristus vzkriesený, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera. A keď Kristus nevstal, vaša viera je márna a ešte stále ste vo svojich hriechoch.“

(1 Kor 15, 12-14.17)

V týchto neľahkých časoch vyprosujeme všetkým nám, aby sme práve v tajomstve Kristovej Paschy a skrze našu vieru, dokázali nachádzať odpovede aj na tie najťažšie otázky, ktoré nás dnes trápia. Nech nás všetkých Kristovo tajomstvo naplní veľkou radosťou, nádejou, bázňou a trpezlivosťou do ďalších dní.

Požehnané a milostiplné prežitie sviatku Vzkriesenia Ježiša Krista Vám všetkým vyprosujú

Vaši duchovní otcovia